

“ÔNG KỸ SƯ” TRÊN ĐỒNG RUỘNG CHÂU PHI

Một nông dân mới học lớp 6 chế ra máy sạ lúa theo hàng chạy ngời ngời trên đồng ruộng. Các chuyên gia ở châu Phi qua coi đã ký hợp đồng mua máy ngay lập tức. Đã vậy, họ còn nhờ anh đưa người qua làm cố vấn kỹ thuật.

Quê ở xã Láng Biển, huyện Tháp Mười, tỉnh Đồng Tháp, Phạm Thanh Liêm (36 tuổi) mê cơ khí từ nhỏ. Lớn lên lập gia đình, anh gom chút vốn liếng mở xưởng sửa máy nông cụ. Những chiếc máy xới, máy cày... bị trục trặc vô tay anh là chạy tốt!

Mất bốn năm để “máy thay người”

Rồi anh tiến tới cải tiến máy gặt đập liên hợp của Trung Quốc. Cái máy gốc nặng nề, xuống ruộng là lún, chạy vài bữa là hư, lúa suốt ra bị “sống”, rơm vô máy bị kẹt... Lại thêm đồ phụ tùng tốn kém nên ai cũng ngán. Anh Liêm cải tiến nó nhẹ hơn, máy chạy êm, lúa sạch trơn, rơm không kẹt, xuống ruộng hết lún. Bà con khoái quá đặt mua nườm nượp.

Làm được vậy nhưng anh vẫn thấy chưa đã. Bởi trong nghề ruộng, nông dân vẫn còn nhiều khâu tốn sức lao động như bón phân, gieo sạ, xịt thuốc... chi phí cao, mất thời gian và công sức. Một lần, có nông dân vác đến cái máy sạ hàng bị gãy gọng và than: “Gọi máy sạ hàng nhưng nó chỉ có phần “máy” là cái học đưng lúa tự xoay, thực chất cũng còn “sức người thay trâu”, phải còng lưng kéo. Phải chi có cái máy mà mình ngồi luôn ở trên, chỉ cần cầm lái điều khiển, máy chạy tới đâu sạ lúa tới đó. Vậy mới gọi là máy chớ!”. Tiếng “rên” của nông dân nọ khiến anh Liêm suy nghĩ.

Theo thầy Xuân qua châu Phi làm tư vấn

Nghe tiếng anh Liêm, GS.TS Võ Tòng Xuân đến mời anh tham gia dự án “Giúp nông dân châu Phi trồng lúa” với nhiệm vụ tư vấn kỹ thuật sử dụng máy nông nghiệp. Anh gãi tai lắc đầu: “Em mới học xong lớp 6 mà biết gì thầy, chuyện đó để cho kỹ sư họ làm”. Ông Xuân nói: “Không có bằng cấp mà làm được công việc của kỹ sư thì còn hơn kỹ sư. Tôi cần người làm được việc chớ không cần người có bằng cấp”.

Cuối năm 2009, anh Liêm cùng thầy Xuân qua châu Phi để tư vấn cho đối tác Mozambique về máy nông nghiệp. Tại đây, người ta chỉ những chiếc máy cày John Deere đồ sộ và nặng nề như con trâu mộng nhờ anh Liêm cải tiến, thay bánh xe cao su của John Deere bằng bánh lồng như ở Việt Nam. “Tôi làm không được vì máy này nặng quá” - anh Liêm từ chối và mô tả cho ông Nuno Unige, giám đốc Công ty LAP/Ubuntu, về hoạt động của những chiếc máy sạ, máy gặt đập liên hợp của Việt Nam. Tức mình, ông Nuno Unige bay sang Việt Nam, tới tận Láng Biển coi máy.

Tới nơi, thấy xưởng cơ khí lều tều 50m² của anh Liêm chỉ có vài cái máy tiện, hàn... lỏ nhỏ, ông Nuno “xìu” xuống như bị dội gáo nước lạnh. Nhưng khi ra đồng, thấy máy sạ Thanh Liêm bon bon trên ruộng, lúa sạ xuống đều tăm tắp và máy gặt đập chạy rào rào, quào cắt lúa phía trước, suốt lúa phía sau, ông mê tít. Lúa sập, lúa ngã máy cũng không chê!

Thay vì mua máy John Deere cả ngàn USD, ông quyết định mua liền năm máy sạ và năm máy gặt đập liên hợp gửi về Mozambique, đồng thời yêu cầu anh Liêm gửi “chuyên gia” giỏi qua giúp chuyển giao công nghệ, kể cả kỹ thuật trồng lúa. Thế là anh Liêm cử năm “nông dân sản xuất giỏi” qua huấn luyện cho nông dân và thợ của Mozambique. Anh kể: “Người dân châu Phi gọi tui tui là “ông kỹ sư” không hà. Nhưng đó chỉ là những nông dân giỏi làm ruộng và rành nghề cơ khí, chớ

chẳng có bằng cấp gì ráo”.

Sau Mozambique, đại diện ngành nông nghiệp của Sudan (khi đó chưa tách nước) cũng đặt mua 10 máy gặt đập liên hợp. Đưa máy đi rồi, gửi người làm chuyên gia, anh Liêm còn phải tính chuyện đưa phụ tùng qua thay. “Chớ ở bên biết kiếm đâu ra phụ tùng. Mới tháng rồi phía Mozambique phải cử người bay cả ngàn cây số qua Việt Nam chỉ để mua... hai cái bạc đạn” - anh kể.